

EUROPEAN CONFERENCE

Conference Proceedings

The XV International Science Conference
«Modern approaches to the introduction
of science into practice»

May 24 - 26, 2021

San Francisco, USA

MODERN APPROACHES TO THE INTRODUCTION OF SCIENCE INTO PRACTICE

Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference

San Francisco, USA
May 24 – 26, 2021

UDC 01.1

ISBN – 978-9-40361-487-8

The XV International Science Conference «Modern approaches to the introduction of science into practice», May 24 – 26, 2021, San Francisco, USA. 272 p.

Text Copyright © 2021 by the European Conference (<https://eu-conf.com/>).

Illustrations © 2021 by the European Conference.

Cover design: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© Cover art: European Conference (<https://eu-conf.com/>).

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Olkova A.S., Sysolyatina M.A. Sensitivity of express biotests to heavy metals and rare earth elements // Modern approaches to the introduction of science into practice. Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference. San Francisco, USA 2021. Pp. 33-35.

URL: <https://eu-conf.com>.

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Воропай Г.В., Молеща Н.Б. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ВИРОЩУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР НА ОСУШУВАНИХ ЗЕМЛЯХ ПІВНІЧНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	13
2.	Горбась С.М., Рудченко С.О. ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ ЯБЛУНИ ЛІСОВОЇ MALUS SYLVESTRIS	16
3.	Кацуляк Ю.Д., Сіщук М.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗШИРЕННЯ ПЛОЩ ДУБОВИХ ЛІСІВ У ПЕРЕДКАРПАТТІ	19
4.	Рассадіна І.Ю., Шкода Д.О. ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНИХ ДОБРІВ НА ВМІСТ БІЛКА В ОСНОВНІЙ ТА ПОБІЧНІЙ ПРОДУКЦІЇ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО	22
5.	Тромсюк В.Д., Лілик Т.В. КОМБІНАЦІЙНА ЗДАТНІСТЬ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО В СИСТЕМІ ДІАЛЕЛЬНИХ СХРЕЩУВАНЬ	24
ART HISTORY		
6.	Shcherbina I.V. ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ: ПРОБЛЕМАТИКА ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ	26
7.	Шомаева Д.Е. ARCHITECTURAL GUIDELINES IN A STAGE SPACE ON THE EXAMPLE OF PERFORMANCES OF “ASTANA BALLET” THEATRE	29
BIOLOGICAL SCIENCES		
8.	Olkova A.S., Sysolyatina M.A. SENSITIVITY OF EXPRESS BIOTESTS TO HEAVY METALS AND RARE EARTH ELEMENTS	33

9.	Rysbayeva G.A., Mamytova A.Y. THE ROLE OF INTERSUBJECT RELATIONS IN THE FORMATION OF ACADEMIC MOTIVATION	36
10.	Rysbayeva G.A., Esmahanova J.S. KEY IDEAS AND SUCCESS FACTORS IN BLENDED LEARNING	39
11.	Rysbayeva G.A., Baiseitova N.M. ECOLOGICAL EFFICIENCY OF SOIL PHYTOREMEDIATION	42
12.	Мирошник Н.С. ОСОБЛИВОСТІ ІМУННОГО ТА ГОРМОНАЛЬНОГО СТАТУСУ, МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ КРОВІ СПОРТСМЕНІВ ПРИ ТРЕНУВАННЯХ РІЗНОЇ ІНТЕНСИВНОСТІ	45
CHEMICAL SCIENCES		
13.	Eminov A.M., Abraev M. DEVELOPMENT OF TECHNOLOGY FOR PRODUCING POROUS ERAMICS USING WASTE FROM THE COAL INDUSTRY	47
14.	Sayitova N.N. ВЫДЕЛЕНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ, ПРИРОДНЫХ ПОРФИРИНОВ И ИХ ЗНАЧЕНИЯ	52
15.	Tangarikov N.S., Turabdjanov S.M. СРАВНИТЕЛЬНЫЕ ДАННЫЕ РАБОТЫ РАЗРАБОТАННЫХ КАТАЛИЗАТОРОВ	55
16.	Акперов Н.А., Новрузова Н.А. СИНТЕЗ И ПРИМЕНЕНИЕ НЕКОТОРЫХ 3-N- АРИЛАМИНОЗАМЕЩЕННЫХ ТИЕТАНОВ	58
17.	Багиев В.Л., Аббаслы Н.А., ОБЗОР КИНЕТИКИ КАТАЛИТИЧЕСКОГО ПИРОЛИЗА МЕТАНА	61
ECONOMIC SCIENCES		
18.	Artemenko A.I. ECONOMIC REGULATION OF SOCIAL PROCESS	64

19.	Асилов Б.У., Аманжолова Г.А. АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҚ САЛАСЫНДА МАРКЕТИНГТІ ҚОЛДАНУ	67
20.	Ахметжанова А.Х., Смирнов Д.С. ИНФОРМАЦИОННАЯ ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ В ТРАНСПОРТНОЙ ОТРАСЛИ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	70
21.	Вінницька О.А., Чолинець Я.В. ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	72
22.	Грецька І.Г. АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	76
23.	Літвінова І.М., Макаренко І.О., Проценко А.В. ПОЗИЦІЇ НА РИНКУ ПРАТ «СТРАХОВА ГРУПА«ТАС»» ТА ВИБІР НАПРЯМКІВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ	79
24.	Рондова М.А., Масюк Ю.В. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	82
25.	Меликсетян С.Н., Баштыгова А.Т. СОВРЕМЕННЫЕ ТРЕНДЫ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ	84
26.	Плахотнік О.О., Ковалевська А.О. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ	87
27.	Ротань Н.В., Булахова В.Я. ОЦІНКА ЙМОВІРНОСТІ БАНКРУТСТВА ЯК МЕТОД МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ПРАТ «ХЕРСОНСЬКИЙ ХЛІБОКОМБІНАТ»)	90
28.	Цвингер И.Г. К ВОПРОСУ О ФИНАНСОВОЙ ИНКЛЮЗИВНОСТИ	94

29.	Чайка Т.Ю., Понасенкова С.В. ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО НАДАЮТЬ ПОСЛУГИ З ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ	98
30.	Щебликіна І.О., Іпатько М.І. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ- СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ	101
HISTORICAL SCIENCES		
31.	Циган Д.В. ПОЛІТИКА ВЕЛИКИХ ДИКТАТОРІВ У ПЕРІОД ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ	103
32.	Чернуха О.В., Калашнікова А.М. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ АПАРАТУ ШТУЧНОГО КРОВООБІГУ	106
33.	Чернуха О.В., Кузьміна С.О. УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОДОМОР (1932-1933 РР.)	109
JOURNALISM		
34.	Кандюк-Лебідь С.В. МЕДІАКОМПЕТЕНЦІЇ ЦИФРОВОГО СУСПІЛЬСТВА	112
LEGAL SCIENCES		
35.	Guyvan P.D. ANCIENT HOLDERSHIP OF OTHER PEOPLE'S PROPERTY. THE NATURE OF RELATIONS	115
36.	Романенко Р.Р. СПОСОБИ ВЧИНЕННЯ ТА СЛІДИ РОЗКРАДАННЯ ЛІСОДЕРЕВИНИ	119
37.	Самойлович А.А. ПРО НЕОБХІДНІСТЬ СКОРОЧЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ЗВЕРНЕННЯ ДО ЄСПЛ	122

38.	Самойлович А.А. ВРАХУВАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ	125
39.	Шкляр І.В. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИДІВ ПРИЖИТТЄВОГО ДОНОРСТВА	128
MANAGEMENT, MARKETING		
40.	Petriashvili L., Kajrishvili I. SMART CONTRACTS BASED ON BLOCKCHAIN FOR LOGISTICS MANAGEMENT	131
41.	Орынбасарова Е.Д., Кайыркен М. УПРАВЛЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫМ РАЗВИТИЕМ ПРЕДПРИЯТИЯ	133
MEDICAL SCIENCES		
42.	Slonetskyi B. I., Tutchenko M. I., Kotsiubenko V.O., Besedinsky M.S., Verbytskyi I. V. THE PLACE OF EMERGENCY LAPAROSCOPY IN THE CHOICE OF SURGICAL MANAGEMENT IN PATIENTS WITH ACUTE DISEASES OF THE ABDOMINAL CAVITY	136
43.	Kozlov V.V., Kvach N.D. REPRODUCTIVE HEALTH, GENDER EQUALITY AND SOLUTIONS IN THE WORLD	139
44.	Kuchuk O.P., Hryhoriak A.M., Khoptii A.Y. CARACTÉRISTIQUES DE L'ÉVOLUTION CLINIQUE DE LA KÉRATITE HERPÉTIQUE EN BUCOVINE	142
45.	Melashchenko S.G., Padhi P. RISK FACTORS AND PREVALENCE OF GERD AND DYSPEPSIA IN YOUNG POPULATION	145
46.	Маринчина І.М., Міськів У.В. МЕТОДИ СКРИНІНГУ ПРЕЕКЛАМПСІЇ В ПЕРШОМУ ТРИМЕСТРІ ВАГІТНОСТІ	149

PEDAGOGICAL SCIENCES		
47.	Козубовська І.В., Іваничко І.І. ПОЛІКУЛЬТУРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	152
48.	Najmiddinova D.M., Marufzoda S. COMMUNICATIVE TEXT OF SPEECH, COMMUNICATION QUALITY OF PHYSICIANS AND PATIENT	155
49.	Saduakhassova M.B., Ospanova P.A. FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES ON THE BASIS OF PEDAGOGY	156
50.	Гамза А.В. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ НАД АУДІОТЕКСТАМИ У ПРОЦЕСІ ТЕКСТОТВОРЕННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	160
51.	Грень Л.М., Чеботарьов М.К. ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ	164
52.	Губарь О., Ельвін К. АРТИКУЛЯЦІЙНА ДИСПРАКСІЯ У ДІТЕЙ З ЦЕРЕБРАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ПОДОЛАННЯ	166
53.	Жекен Н. ХИМИЯ САБАҒЫНДА ӨМІРМЕН БАЙЛАНЫС ПРИНЦИПІН ҚОЛДАНУДЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ	169
54.	Корінська О.О., Корінська О.О. ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СПЕЦІАЛІСТА У ГАЛУЗІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ	173
55.	Левченко Ф.Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТОСТЕЙ УЧНІВ	176

56.	Полонська Т.К. КОМУНІКАТИВНІ ЗАВДАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ	179
57.	Сулаєва Н.В. ДИСКУСІЙНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»	182
58.	Тілеубергенова Ж.О. ОРТА МЕКТЕПТЕ ХИМИЯ САБАҒЫНДА ТӘРБИЕ БЕРУ ПРИНЦИПІН ҚОЛДАНУДЫҢ МОДЕЛІ	185
59.	Черниш В.В., Балаян В.В. ХАРАКТЕРИСТИКА МОДЕЛЕЙ КОМБІНОВАНОГО НАВЧАННЯ	189
60.	Шуплат А.І. ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛІ «ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ» ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ	191
61.	Щерба А.А. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ВВНЗ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ	193
PHILOLOGICAL SCIENCES		
62.	Boiko Y.V. DIACHRONIC PLURALITY OF UKRAINIAN RETRANSLATIONS OF SHAKESPEARE'S TRAGEDIES IN THE LIGHT OF TRANSLATION STYLE	196
63.	Omarov N.K., Акланова А. HISTORICAL SITUATION OF HISTORICAL DOCUMENTS	199
64.	Omarov N.K., Акланова А. TRANSFORMATION OF HISTORICAL DOCUMENTS INTO HISTORICAL WORKS	202

65.	Малдыбаева Б.А. ПУТИ АКТИВИЗАЦИИ МЫСЛИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧАЩИХСЯ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА	205
66.	Нестерук С.М., Єленець А.В. ПРОБЛЕМА ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ У РОМАНІ БАРБАРИ КОСМОВСЬКОЇ «УКРАЇНКА»	207
67.	Прокопович Л.С. ОБРАЗНІСТЬ ТА ЕКСПРЕСІЯ ІНДИВІДУАЛЬНО-ОБРАЗНИХ НЕОЛОГІЗМІВ У ПОЕТИЧНОМУ СЛОВНИКУ Б. ОЛІЙНИКА ТА М. ВІНГРАНОВСЬКОГО	211
68.	Павловська А.С. «ДОСВІД ВИЖИВАННЯ В ЛІТЕРАТУРІ УЦІЛІЛИХ»	214
69.	Токтанова А.К., Нусупова А.Ж. ТІЛДІК РЕФЛЕКСИЯНЫҢ ТІЛ БІЛІМІНДЕГІ БЕЙНЕСІ	217
POLITICAL SCIENCE		
70.	Геодакян С.В. ПРИНЦИП СОПРЯЖЁННЫХ ПОДСИСТЕМ И ПОЛИТИКА	220
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
71.	Ihnatovich A., Hranchyk A. THE INFLUECE OF HUMAN FACTOR ON FLIGHT SAFETY	224
72.	Kolyukh O.A., Abisheva A.A. ФАКТОРЫ, ВЛИЯЮЩИЕ НА ПРОФЕССИОНАЛЬНУЮ УСПЕШНОСТЬ И КАРЬЕРНЫЙ РОСТ ЖЕНЩИНЫ	227
73.	Кучинова Н.М., Мазур А.О. ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ АРТ-ТЕРАПІЇ В РОБОТІ З ЕМОЦІЙНИМ СТАНОМ ДІТЕЙ 5-6 РОКІВ	231
74.	Стахова О.О., Комашевська С.М. СПОСТЕРЕЖЛИВІСТЬ ЯК ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВА ЯКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА	235

SOCIOLOGICAL SCIENCES		
75.	Курбанова А.Н. ТОЛЕРАНТНОСТЬ КАК СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ ФЕНОМЕН	237
TECHNICAL SCIENCES		
76.	Mikheyev D.M. CONSTRUCTIONS OF DRUM BRAKES FROM CREATION TO OUR TIME	241
77.	Muhamediyeva D.K. PROBLEMS OF USING THE GENETIC ALGORITHM	244
78.	Muhamediyeva D.T. CONFIGURING FUZZY KNOWLEDGE BASES USING GENETIC OPTIMIZATION ALGORITHMS	246
79.	Muhamediyeva D.T., Kabilova O. ASSESSMENT OF THE LEVEL OF FORMATION OF THE COMPETENCE OF THE UNIVERSITY STUDENT	248
80.	Radchenko V.V., Riabenko O.A. ANALYSIS OF MATERIAL COMPONENT EFFICIENCY OF THE HYDROELECTRIC POWER STATIONS	250
81.	Sevalneva T.G., Kolmakov A.G. MECHANICAL BEHAVIOR OF AUSTENITE-MARTENSITIC STEELS UNDER TRIBO LOADING	253
82.	Архипов И.К., Абрамова В.И. ЭФФЕКТИВНЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВЯЗКОУПРУГОСТИ МЕТАЛЛИЧЕСКИХ И ПОЛИМЕРНЫХ КОМПОЗИЦИОННЫХ МАТЕРИАЛОВ	255
83.	Данилян А.Г. УСТОЙЧИВОЕ РАЗВИТИЕ ОКЕАНА – ЗАДАЧА ПЛАНЕТАРНОГО МАСШТАБА	257
84.	Кутепов С.Н., Гвоздев А.Е. ИССЛЕДОВАНИЯ МИКРОСТРУКТУРЫ И МЕХАНИЧЕСКИХ СВОЙСТВ МЕТАЛЛИЧЕСКИХ ПОКРЫТИЙ ХТН-23, ХВС-3 И ХВС-7	259

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ НАД АУДИОТЕКСТАМИ У ПРОЦЕСІ ТЕКСТОТВОРЕННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Гамза Анна Володимирівна

кандидат педагогічних наук (доктор філософії), доцент
кафедри теорії і методик початкової освіти
Рівненського державного гуманітарного університету

Ключові слова: аспект, засіб, текстотворення, аудіотекст, текст.

Важливими завданням вчителя початкових класів є підготовка здобувача освіти, який не лише набуває визначених програмою компетенцій, а й уміло реалізує їх у повсякденному житті, формування особистісного потенціалу свідомого громадянина своєї держави, побудованого на засадах вивчення норм української літературної мови.

Важливою особливістю оновленого процесу навчання є формування компетентностей в учнів початкової школи, які допоможуть сформувати власне сприйняття світу та набутти вмінь логічно й чітко висловлювати власні думки у процесі оволодіння основними етапами процесу творення тексту.

Законом України «Про освіту» визначено, що «метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності» [1, с. 11].

Досягнення цієї мети реалізовано шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожному школяру для успішної життєдіяльності, серед яких *компетентність вільного володіння державною мовою* та здатність спілкуватися рідною [1, с. 11].

Державний стандарт початкової освіти *метою «Мовно-літературної освітньої галузі»* визначає: формування комунікативної компетентності; розвиток особистості здобувачів освіти засобами різних видів мовленнєвої діяльності; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей [2, с. 24].

Значний інтерес науковців до проблеми текстотворення ілюструє її актуальність та важливість. У психолого-педагогічній літературі обґрунтовано питання породження й розуміння тексту (Н. Болотнова, Н. Валгіна, І. Гальперін, М. Доблаєв, М. Жинкін, І. Зимня, О. Леонтьєв, І. Синиця та ін.); лінгвістичної природи тексту (І. Арнольд, Н. Арутюнова, Ш. Баллі, Ф. Бацевич, М. Бахтін, А. Загнітко, І. Ковалик, І. Кочан, Л. Мацько, О. Москальська, О. Селіванова та ін.). Проблему текстотворення в контексті мовленнєвого розвитку розглянуто в працях дослідників початкової та середньої освіти (В. Бадер, З. Бакум, Н. Бібік,

Л. Варзацька, М. Вашуленко, О. Глазова, Н. Голуб, О. Горошкіна, Н. Грона, С. Дубовик, В. Каліш, О. Караман, С. Караман, О. Копусь, К. Климова, О. Кучерук, Т. Ладиженська, М. Львов, Т. Маркотенко, С. Омельчук, М. Пентилюк, Н. Сіранчук, Н. Скрипченко, В. Собко, С. Соловейчик, В. Статівка, І. Хом'як, О. Хорошковська, С. Яворська та ін.).

У лінгводидактиці описано варіативні методики формування усного й писемного мовлення, діалогічного і монологічного висловлення, прийоми роботи з текстом на уроках української мови в початкових класах. Упродовж останнього двадцятиріччя з'явилася низка дисертаційних праць, присвячених розвитку мовленнєво-творчої діяльності (Н. Гавриш); основним аспектам наступності та перспективності у формуванні текстотворчих умінь учнів початкових і 5-х класів у загальноосвітніх школах (О. Глазова); проблемі формування текстотворчих умінь в учнів початкових класів (Н. Грона); збагаченню словникового запасу учнів початкових класів в умовах формування лексичної компетентності на уроках української мови (Н. Сіранчук); розвитку в учнів початкових класів навичок складання текстів-описів (В. Собко); збагаченню словникового запасу учнів початкових класів дієслівними формами (Н. Чепелюк).

Аналіз навчальних програм щодо обов'язкових результатів навчання учнів початкових класів уможливило виділення основних змістових напрямів, серед яких важливе значення має *«Мовно-літературна освітня галузь»*: сприйняття, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів, медіатекстах та використання її для збагачення свого досвіду; взаємодія з іншими особами усно, сприйняття і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях; дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними явищами, їхній аналіз; висловлювання думок, почуттів та ставлення, взаємодія з іншими особами письмово та в режимі реального часу, дотримання норм літературної мови.

Важливим завданням сучасної початкової ланки освіти є формування мовної особистості, здатної до її світосприйняття та розвитку когнітивної здатності [1, 11]. Аналіз *«Мовно-літературної галузі»* у типовій освітній програмі уможливив визначення змістової лінії *«Досліджуємо медіа»*, яка передбачає роботу над усним чи писемним мовленням, з метою впливу на переконання слухача. Формування комплексу текстотворчих умінь: інформаційно-змістових, структурно-композиційних, граматико-стилістичних та поведінково рефлексійних під час вивчення дієслова можливе за допомогою виконання навчальних вправ у межах означеної змістової лінії. У процесі роботи над медіатекстами, учні початкових класів зможуть обговорювати зміст і форму простого медіатексту (світлина, фотоколаж), виявляти очевидні дії у простих медіатекстах; визначати тему й основну думку; висловлювати власні думки і почуття з приводу простих медіатекстів.

Окрему групу для формування текстотворчих умінь в учнів у процесі вивчення дієслова становлять *аудіовізуальні засоби навчання*, мета застосування яких полягає в підвищенні ефективності процесу засвоєння знань із розділів *«Слово»*, *«Речення»*, *«Текст»*, *«Дієслово»*; активізації усного й писемного

текстотворення, збагачення лексичного запасу учнів дієсловами; забезпеченні реалізації принципу розвитку мовного чуття; формування умінь чітко й правильно висловлювати власні думки. Досліджуючи методичний аспект важливості використання аудіовізуальних засобів навчання, було виявлено що вони сприяють формуванню умінь усного текстотворення в учнів за допомогою застосування комп'ютерних мультимедійних дошок, а також посиленню мотивації навчальної діяльності учнів.

Важливим для формування текстотворчих умінь у нашому дослідженні ми виділяємо використання медіатекстів та медіапрезентацій, за допомогою яких учні відчують зміст тексту через засоби зовнішньої виразності, налаштовуємо візуальний контакт учня із прослуханим та побаченим, відбувається швидке орієнтування в умовах спілкування та виокремлення головного для усного текстотворення чи з'ясування протиріч у творі-есе.

Ефективними прийомами експериментального навчання визначено граматику-стилістичний аналіз усних і письмових текстів, вправи на відтворення словосполучень, речень, текстів у вільних диктантах, переказах, близьких до тексту, під час читання, заучування напам'ять, а також виконання вправ за зразком. Усі ці прийоми спрямовані на збагачення мовлення учнів дієсловами-синонімами, дієсловами-антонімами, багатозначними дієсловами, дієсловами, вжитими у переносному значенні, типовими граматичними моделями, найпоширенішими інтонаційними структурами.

У процесі такої роботи не всім учням вдається 100% сформувати комплекс умінь, спрямованих на реалізацію процесу текстотворення, проте значно збільшується відсотковий показник під час виконання вправ над інформаційно-змістовим та граматику-стилістичним умінь. Вчитель має прагнути сформувати вміння, вдало виділяти структурні частини тексту, виписувати ключові дієслова, які описують перебіг подій у відповідній послідовності, пов'язувати речення між собою, так аби створити мікротеми висловлювання, навчилися чітко витримувати етапи граматичного розбору дієслова як частини мови, добирати дієслова, що найкраще відображають зміст висловлювання.

Мовно-мовленнєві вправи у поєднанні із мультимедійними чи ілюстративними засобами навчання допомагають створити необхідну емоційну атмосферу для продукування власних висловлювань. Наприклад, фронтальна бесіда вчителя готує учнів до написання твору-опису «*Прийшла весна*», орієнтує у правильному доборі дієслівного матеріалу з використанням вивчених граматичних правил та формує практичні навички творення тексту. Тема висловлювання повинна передбачати мотивацію, викликати яскраві емоції, створювати всі передумови для використання описової функції дієслова в процесі текстотворення.

Отже, використання аудіовізуальних засобів навчання, зокрема аудіотекстів у процесі текстотворення допомагає: з'ясувати чіткий мотив створення висловлювання, набути комплекс умінь, необхідних для продукування висловлювань усного й писемного текстотворення, удосконалити знання учнів 3-4 класів про дієслово, як лексичну одиницю мовлення, які необхідні для опису процесів предметів та явищ, висловити власні міркування, які уможливають

вдосконалення знань про дієслово як частину мови, яка виконує предикативну функцію в усному й писемному мовленні. Мовно-мовленнєві завдання дозволяють сформувати вміння орієнтуватись у мовленнєвій ситуації, а також виявити рівень набуття учнями початкових класів інформаційно-змістових, структурно-композиційних, граматико-стилістичних та поведінково-рефлексійних умінь у текстотворчому процесі.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». К.: Міленіум, 2001. – С. 11-35.
2. Державний стандарт початкової загальної освіти. *Поч. шк.*. К., 2016.